

Силабус курсу

Порівняльне трудове право

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 29 Міжнародні відносини
Спеціальність – 293 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного права та міграційної політики

Слома Валентина Миколаївна

Контактна інформація v.sloma@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою дисципліни «Порівняльне трудове право» є глибоке та ґрунтовне опанування студентами системи знань з порівняльного трудового права, формування практичних умінь і навичок щодо правильного тлумачення та застосування норм трудового права.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці.

Структура курсу

Години (лек. сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Право людини на працю і міжнародні гарантії його забезпечення	Розуміти міжнародні стандарти права на працю. Знати гарантії трудових прав за законодавством України та зарубіжних держав.	усне опитування, тестування
2/1	2. Джерела міжнародно-правового регулювання праці.	Знати основні види джерел міжнародно-правового регулювання праці. Розуміти співвідношення міжнародного та національного трудового законодавства.	усне опитування, тестування

2 / 1	3. Трудове право як галузь права.	Знати поняття, предмет трудового права, особливості регулювання трудових правовідносин.	усне опитування, тестування
2 / 1	4. Колективні договори та угоди в трудовому праві України та зарубіжних держав	Усвідомлювати значення соціального діалогу у трудових правовідносинах. Знати порядок укладення колективного договору	усне опитування, тестування
2 / 2	5. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування в Україні та зарубіжних державах.	Знати державні гарантії у сфері зайнятості населення в різних країнах. Розуміти сутність понять: «безробітний», «підходяща робота». Знати особливості працевлаштування в країнах ЄС.	усне опитування, кейси, тестування
4 / 2	6. Трудовий договір за законодавством України та зарубіжних країн.	Знати стадії укладення трудового договору, види трудових договорів за законодавством країн Європи, США та України. Усвідомлювати відмінності трудового договору від цивільного-правового договору про виконання роботи. Вміти скласти проект трудового договору.	усне опитування, кейси, тестування
4 / 1	7. Робочий час і час відпочинку в трудовому праві України та зарубіжних країн.	Знати види робочого часу, його режими та облік. Розуміти підстави для застосування надурочних робіт. Знати види часу відпочинку працівників, види відпусток та їх правове регулювання.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 1	8. Оплата праці за законодавством України та зарубіжних держав.	Знати системи та форми оплати праці, види гарантійних і компенсаційних виплат. Розуміти сутність тарифної системи.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 1	9. Трудова дисципліна і дисциплінарна відповідальність у трудовому праві України та	Знати методи забезпечення трудової дисципліни, види заохочень працівника за успіхи у праці, а також види стягнень за порушення трудової дисципліни. Розуміти порядок застосування заохочень і стягнень.	усне опитування, кейси, тестування

	зарубіжних держав.		
4 / 1	10. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору за законодавством України та зарубіжних держав.	Розуміти умови настання матеріальної відповідальності за законодавством країн. Знати: види матеріальної відповідальності працівника, особливості матеріальної відповідальності роботодавця.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 1	11. Правове регулювання охорони праці в Україні та зарубіжних державах.	Знати: гарантії прав працівників на охорону праці, порядок організації охорони праці на підприємстві, в установі, організації, порядок проведення розслідувань нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 1	12. Трудові спори (конфлікти) та порядок їх вирішення за законодавством України та зарубіжних держав	Усвідомлювати підстави виникнення трудових спорів, знати їх види. Знати порядок вирішення індивідуальних трудових спорів та колективних трудових спорів, порядок оголошення страйку.	усне опитування, кейси, тестування

Літературні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Загальна декларація прав людини 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод (з протоколами) 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_004
4. Конвенція МОП № 111 про дискримінацію в галузі праці і занять 1958 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Конвенція МОП № 29 про примусову або обов'язкову працю 1930 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136#Text
6. Конвенція МОП № 168 про сприяння зайнятості і захист від безробіття 1988. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_182#Text
7. Конвенція МОП № 88 про організацію служби зайнятості 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_224#Text
8. Конвенція МОП № 2 про безробіття 1919 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_143#Text
9. Конвенція МОП № 44 про допомогу особам, котрі є безробітними з незалежних від них обставин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_204#Text
10. Рекомендація МОП № 85 щодо заробітної плати 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_228#Text

11. Рекомендація МОП № 184 щодо надомної праці 1995 р. URL: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/rekomendacii/rekomendacia-mop-sodo-nadomnoi-praci-no-184
  12. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
  13. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
  14. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
  15. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
  16. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>
  17. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>
  18. Про охорону праці: Закон України від 14.10 1992 р. № 2694-XII (в редакції Закону України від 21.11.2002 р. №229-IV). (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
  19. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
  20. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
  21. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>
  22. Порядок обчислення середньої заробітної плати, затв. Постановою КМУ від 08.02.1995 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>
  23. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затв. Постановою КМУ від 11.04.2019 р. № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>
- Рекомендована література**
24. Бурима К.В. Індивідуальні трудові спори. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 94-101.
  25. Бурка А.В. Допомога по частковому безробіттю: порівняльно-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2023. № 2. Т. 2. С. 128-133.
  26. Вавженчук С. Поновлення на роботі в разі незаконного звільнення або переведення як захід захисту трудових прав (Частина 2). *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 88-92.
  27. Вареник О.С. Напрями оптимізації локального правового регулювання охорони праці. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. № 6. С. 20-26.
  28. Венедіктов С.В. Міжнародне та порівняльне трудове право: підручник. Київ: ДІА, 2023. 260 с.
  29. Волошина В.В. Зарубіжний досвід правового регулювання роботи понад встановлену норму тривалості робочого часу. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. № 1. С. 32-36.
  30. Галкіна Н.М. Окремі правові питання зовнішньої трудової міграції в контексті трудової мобільності працівників. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 258-260.

31. Гентош Н.Є., Медвідь Ю.О. Процесуальний зміст принципу диспозитивності у вирішенні індивідуальних трудових спорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 261-264.
32. Гришина Ю.М., Чанишева Г.І. Форми здійснення соціального діалогу за законодавством України та окремих країн ЄС. *Право і суспільство*. 2024. № 1. Т. 1. С. 109-115.
33. Дейнека В. Генеза і сутність права на працю. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 139-144.
34. Домантович В.В., Киян В.Я. Особливості правового режиму робочого часу. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 102-108.
35. Дрозд О.Ю. Сутність і зміст дистанційної роботи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Вип. 2. С. 47-54.
36. Дрозд О.Ю., Оксін В.Ю. Посередництво у працевлаштуванні закордоном – захист інтересів чи шахрайство. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. Вип. 1 (48). С. 42-45.
37. Дубовик Т.С. Дисципліна праці як складовий елемент відповідальності сторін трудового договору. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. № 6. С. 43-52.
38. Жовнір Т. Зміст правового становища самозайнятої особи. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 1. С. 76-81.
39. Козін С.М. Міжнародний захист як вид захисту трудових прав мігрантів. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. № 3-2. С. 42-46.
40. Козуб І. Захист від дискримінації у сфері праці за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 121-126.
41. Мельник В. Особливості захисту трудових прав окремих категорій працівників у судовому порядку. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 155-159.
42. Одовічена Я.А. Особливості трудового договору з нефіксованим робочим часом. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 12. С. 226-228.
43. Остапенко Ю.О. Проблеми правового регулювання реалізації трудових прав дистанційними працівниками. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. №. 3-2. С. 53-57.
44. Остапенко Л.О. Окремі аспекти законодавства України про мобінг. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 189-191.
45. Отовчиць С.Л. Реалізація права на страйк: аналіз чинного та перспективного законодавства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 264-266. URL: <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=170>
46. Плева В.А., Бразалук М.Ю. Особливості застосування матеріальної та цивільно-правової відповідальності до працівників, які вчинили шкоду підприємству під час виконання службових обов'язків. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. Вип. 2 (49). С. 55-58.
47. Пожарова О., Пожаров Ю. Юридичні гарантії трудових прав жінок: міжнародні акти та законодавство України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 160-164.
48. Слома В.М. Дистанційна робота: окремі аспекти правового регулювання. *Право і суспільство*. 2022. № 2. С. 115-120.
49. Слома В.М. Право на працю та гарантії його реалізації. *Наше право*. 2022. № 4. С. 20-24.
50. Соза Відал А.К., Бондар О.С. Щодо дискримінаційних проявів у сфері трудових відносин. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. № 1. С. 75-81.
51. Ткаченко В.С. Виклики щодо правового регулювання робочого часу в ЄС. *Право і суспільство*. 2024. № 1. Т. 2. С. 300-305.
52. Шкарупа К.В. Зміст та значення державної політики у сфері зовнішньої трудової міграції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. № 3-2. С. 76-81.

53. Kodeks pracy. URL: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2022/pozycja/1510>
54. [Bob Hepple](#). Factors Influencing the Making and Transformation of Labour Law in Europe. URL: <https://academic.oup.com/book/8916/chapter-abstract/155197269?redirectedFrom=fulltext>
55. Leonid Mohilevsky. Theoretical and methodological approaches to defining concepts of the labour law system. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. № 1. С. 28-32.
56. Oleksandr Voroniatnikov, Danylo Leschukh, Valentyna Sloma, Valentyna Myronenko, Yuliia Trufanova. Modern Features of The Legal Regulation of Labor Rights in Ukraine. *Res Militaris*, 2023. Vol.13, N°2, January Issue. P. 1930-1941
57. Rym O.M., Pylypenko P.D. The principles of labour law of the European Union and Ukraine: in search of harmonization. URL: https://www.researchgate.net/publication/344225780_THE_PRINCIPLES_OF_LABOUR_LAW_OF_THE_EUROPEAN_UNION_AND_UKRAINE_IN_SEARCH_OF_HARMONIZATION
58. Serhii Lukash. Place and significance of ILO regulatory documents in the system of labour law sources of Ukraine. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. № 1. С. 23-27.
59. Sloma V., Moskaliuk N. Legal regulation of home based work. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 4 (32) С. 140-145.
60. Yurii Chyzhmar. The role of International Labour Organization conventions in the system of sources of labour law of Ukraine. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 10. С. 16-22.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Порівняльне трудове право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінги	Самостійна робота

Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять (з 1 по 7 заняття*).	Модульний контроль охоплює з 1 по 12 теми та передбачає виконання 10 тестових завдань та двох задач.	Оцінка визначається як середнє арифметичне із оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу.	Оцінка виставляється за виконання одного із обраних здобувачем завдань (підготовка та захист реферату, наукової статті, тез доповідей на науково-практичну конференцію тощо).
---	--	--	---

* Кожен здобувач повинен бути оцінений не рідше як один раз на два заняття. Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне опитування проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle. Поточне опитування проводиться шляхом усного опитування, вирішення кейсових і тестових завдань.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом